Woensdag 9 December 1914 — Prijs : 5 Centiemen. — Antwerpsche uitgave, Nr 20.

Vlaamsche Gazet

HET LAATSTE NIEUWS

Beheer en Redactie : Alf. BAEYENS
Voornaamste medewerkers : Lode Baekelmans. — Jan Bruylants. — Mr Arth. Cornette. — Vict. De Meyere. — Ant. Moortgat. — Ary Delen. — Ben Linnig. — Pol Van Ostayen.

Verschijnt 7 maal per week met dagelijks eene gratis-premie voor iederen kooper.

AANKONDIGINGEN :
Eerste bladz. per regel . 1.00
Tweede » » 0.40
Doodsbericht 5.00
Voor alle annoncen zich te wenden :
Bureel ROODESTRAAT, 44

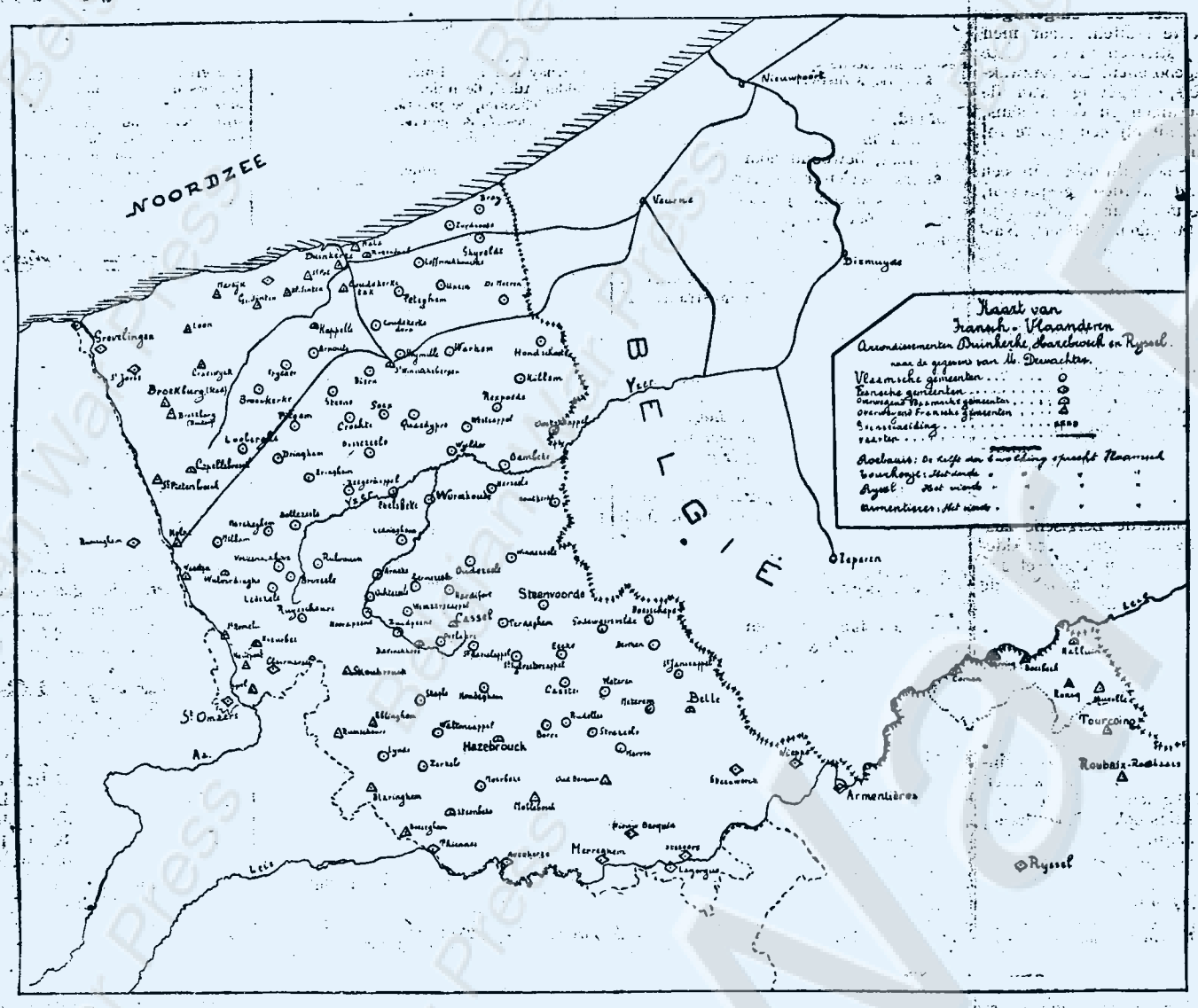

Kaart van Fransch-Vlaanderen (aan den IJzer)

Achter den IJzer

Achter den Yzer, achter onze geteisterde Vlaamsche steden, achter onze grens, ligt de streek van Noord-Frankrijk, waar het nu dreunt van het oorlogsgeweld, de schoone streek van Fransch-Vlaanderen. Menigeen weet het niet, en het moet onze Vlaamsche jongens verbazen en tevens aangenaam treffen daar hun eigen taal te hooren spreken door de bevolking.

Fransch-Vlaanderen behoort van in de zeventiende eeuw tot Frankrijk. Door den slag der Duinen (1658) vielen verscheidene steden in de macht van Lodewijk XIV. In 1678 werden Cassel, Rijsel, Broekburg, Hazebroek, Grevelingen, Belle, enz. voor goed afgestaan aan Frankrijk door het verdrag van Nijmegen. Na den afstand werd het gebruik van onze taal verboden vóór de rechtbanken en in de bestuurlijke akten. Een decreet van Napoleon I verbood het gebruik van het Vlaamsch niet alleen in ambtelijke akten, maar zelfs in testamenten, op straf van nietigheid. De regeering van Louis-Philippe heeft onze taal uit de scholen verbannen.

Toch bleef ook daar, ondanks vervolging en stelselmatige verfransching, ons taai volkseigen en onze taal bewaard. Een dichter van beteekenis, Michiel de Swaen, leverde nog de 18e eeuw. Maurits Sabbe heeft een belangrijk boek aan zijn werk gewijd. In de 19e eeuw verzamelde de Coussemaker de volksliederen « Les chants populaires des Flamands de France » ; Louis de Backer schreef een werk over « La langue flamande en France » en de abt Carnel leverde een grondige studie over het dialect van Belle. Deze drie, met H. Bernaert, R. de Bertrand, P. Menebo en A. Ricour, waren de stichters van het verdedigingscomiteit : « Le Comité flamand ».

Dit comiteit hield het sluimerend leven in de mate van het mogelijke wakker. En het volk, dat zijn eigen taal niet meer lezen kon, bleef haar toch gebruiken aan eigen haard.

Reeds vroeg was de aandacht der flaminganten gevestigd op het volk uit den Westhoek. Daadwerkelijk konden zij weinig, zij hadden de handen vol in eigen land.

In 1858 schreef Baron de St-Genois een opstel over « Het Vlaemsch in het Noorden van Frankrijk » in het tijdschrift « Het Leesmuseum ». Het is, in de geschiedenis van de wereld een merkwaardig feit, schreef hij, dat men tegen wil en dank moet aannemen, omdat het het normaal gevolg is van de natuur zelve der omstandigheden : **eene taal kan niet vergaen !**

Later nog bekommerden zich om den Westhoek Prudens van Duyse, Julius Vuylsteke, Paul Fredericq, Pol de Mont, M. Sabbe, A. Henot, A. Vermast, K. H. de Queker en de Hollandsche hoogleeraar Joh. Winkler. Wie meer weten wil dient te raadplegen wat zij hierover geschreven hebben.

Karakteristiek is het feit dat generaal Boulanger en den abt Lemire in hun kiesmanifesten de oude volkstaal gebruikt hebben, en dat het Fransch dagblad « Gil Blas » in 1909 de « Alliance française » wees op de toenemende vermindering van het gebruik der Fransche taal in Noord-Frankrijk. Pol de Mont, in zijn voordrachten aan Fransch-Vlaanderen gewijd, vroeg dat wij, Vlamingen, onzen plicht zouden doen tegenover onze taalbroeders en wat beschaving en ontwikkeling brengen aan de stamgenooten waarop drie eeuwen Fransche cultuur geen vat bleken te hebben gehad. Voordrachten, lieder-avonden en welgekozen lectuur waren de aangewezen middelen.

Van uit den Westhoek zelf klonk een stem om hulp. Pastoor Descamps, sindsdien ook populair bij de ontwikkelde Vlamingen, sprak ons toe in zijn heerlijke, onverbasterde taal.

In 1911 trokken een viertal Antwerpsche jongens naar den Westhoek : Van Roey, de tenor van het Vlaamsch Opera, J. Verschueren, letterkundige, de Klerck, toonkundige, en J. L'Hermitte, baszanger. Zij zouden een propagandatocht houden voor het Vlaamsche lied. Hun reisherinneringen en bevindingen verschenen destijds in ons blad. Ironie der dingen : in hetzelfde land, waar hij eens zong tot opwekking van zijn stambroeders, vecht nu J. L'Hermitte voor zijn land. Wij denken aan hem ook nu met dankbaarheid.

Deze poging droeg voorzeker vruchten. Andere werden gewekt om ginder te werken, en zoo ontstond de kring « Pro Westlandia », onder voorzitterschap van den West-Vlaming Dr. A. C. Allaeys en waarvan Dr. A. Borms een der voornaamste ijveraars is.

In 1857 verzekerde ons de Coussemaker, die zijn onderzoek zeer ernstig had gedaan, dat er in drie arrondissementen, in hier navolgend getal gemeenten, gesproken werd :

Arrondissement :	Vl.	Fr.	Twee talen overwegend Vl.	Fr.
Duinkerke	40	2	5	13
Hazebroek	33	8	11	3
Pas de Calais			2	2
Totaal	73	10	18	18

In 1897 lezen wij in het « Tijdschrift van het Willemsfonds » :

« De twee arrondissementen Duinkerke en Hazebroek tellen te zamen 250.000 inwoners :

a) in 73 zuiver Vlaamsche gemeenten wonen er 90.000 inwoners.

b) in 32 gemengde gemeenten (waaronder Duinkerke, Hazebroeck, Belle, Bergen) wonen ongeveer 117.000 inwoners.

c) de overige 10 gemeenten zijn uitsluitend Fransch of liever Waalsch.

Duinkerke telt 37.000 inwoners, Hazebroeck 10.000, Sint-Winox-Bergen 5.000. In 4 gemeenten van St-Omaars is onze taal overheerschend. »

In 1908, op het tweede internationaal congres « pour l'extension et la culture de la langue française » bracht J. Dewachter een zeer uitvoerig en gedocumenteerd verslag uit over de verhouding der talen in het Noorden van Frankrijk.

M. Blanchard in zijn thesis « La Flandre (1906) » had de meening geopperd dat het Vlaamsch bedreigd was te verdwijnen in Frankrijk.

Integendeel meent Dewachter dat de tweetaligheid veld wint waar zij, voor vijftig jaar, een uitzondering was. Doch het Vlaamsch dat men dagelijks spreekt, kan men noch lezen noch schrijven.

In de vorige onderzoeken werd nooit rekening gehouden met het arrondissement Rijsel, waar de inwijking voortdurend het Vlaamsch element versterkt, dat op zich zelf reeds vruchtbaarder is. In dit laatste arrondissement is een teruggang voor het Fransch merkbaar, meent M. Dewachter. Verder beschrijft hij nauwkeurig de winsten en verliezen in dorpen en gehuchten die beide talen ondergaan. Hij komt tot de slotsom dat er in vier arrondissementen, in hiernavolgend getal gemeenten, gesproken wordt :

Arrondissement :	Vl.	Fr.	Twee talen overwegend Vl.	Fr.
Duinkerke	41	4	5	15
Hazebroek	35	8	5	5
Rijsel			2	4
St-Omaars (Pas de Calais)				3
Totaal	76	12	12	27

Er werd geen rekening gehouden van Tourcoing noch Roubaix waar het getal Vlaamschsprekenden zeer aanzienlijk is, verzekert ons de onderzoeker.

Hoe het Vlaamsch aan den grond vastzit bleek ons nog onlangs bij het lezen van den knap-soberen socialistischen schrijver Pierre Hamp, die in zijn boeken « L'Enquête » en « Vieille Histoire », een literair onderzoek naar de levensvoorwaarden der arbeidersbevolking in Noord-Frankrijk, telkens den indruk geeft Vlamingen te beschrijven, ja die zelfs op meerdere plaatsen in zijn boek Vlaamsch in den mond legt zijner menschen. Ook een Hollander W. J. L. van Es legde hiervan een getuigenis af in zijn reisindrukken uit den Westhoek, verschenen in 1911 in Neerlandia.

Vluchtig hebben wij wat verteld van ons volk over de grens, het geheugen opgefrischt, onze familiebanden herinnerd.

Achter het kleine stukje van West-Vlaanderen, waar onze driekleur nog wappert, « de driekleur van ons dierbaar land », wonen nog Vlamingen die onze soldaten in eigen taal hartelijk zullen toespreken.

L. B.

SINT-NIKOLAAS-, KERST- EN NIEUWJAARSGESCHENKEN
Voor onze Arme Kleine Zieken.

NEGENDE LIJST

Bedrag der vorige lijsten.	Fr. 370.70
Voor het goede nieuws dat ik van mijn zoon ontvangen heb	0.75
Omdat het einde spoedig zou naderen, is de wensch van W. S.	0.50
Naamloos	0.50
Voor goed nieuws	0.50

Alle giften worden in dank aangenomen op ons bureel, ROODESTRAAT, 44, Antwerpen.

Ook bovenstaande kan men ook inteekenen bij de Heeren Ant. Van Opstraet, Hoek Nationalestraat, 154, en Roelans, Sint Pieterstraat, 4.

Kronijk van den dag

BERICHT. — Militievergelding-Uitbetaling. — De Burgemeester brengt ter kennis van de te Antwerpen gehuisveste ouders van binnengeroepen soldaten dat de militie-vergelding hun opnieuw zal uitbetaald worden den Donderdag, Vrijdag en Zaterdag van iedere week, tusschen 9 uur 's morgens en 4 uur namiddag (Torenuur).

De echtgenooten van binnengeroepen soldaten, aan wie de militievergelding reeds werd uitbetaald en aan wie eene nieuwe naamkaart met volgnummer werd ter hand gesteld, moeten zich, deze week, in de volgende orde en, eveneens tusschen 9 en 4 uur (Torenuur) aanbieden :

Donderdag 10 December, zij, op wier kaart het nummer 1 tot en met 1000 voorkomt ;

Vrijdag 11 December, zij, op wier kaart het nummer 1001 tot en met 2200 voorkomt ;

Zaterdag 12 December, zij, op wier kaart het nummer 2201 of een hooger nummer voorkomt.

Die vrouwen, welke zich nog niet hebben aangeboden, kunnen deze vergoeding op een van voormelde dagen bekomen.

ANTWERPSCHE LEESLUST. — Een troost in deze dagen is voor menig stadgenoot een boek. In het levensbedrijf van menschen of boekenhelden zoekt men afwisseling en ontspanning. De stedelijke volksboekerijen hebben wel nooit zoo'n drukken tijd gekend. Honderden vonden den weg naar de bibliotheken, honderden van alle standen die wel niet tot de gewone bezoekers konden gerekend worden.

Het avontuurlijke en het sentimenteele dat jongens en meisjes boeit, het het zuiver menschelijk-aangrijpende meesterwerk der letterkunde, de illustratie, het reisverhaal, de geschiedenisboeken, de wetenschappelijke werken en de kunstbeschouwingen worden gevraagd. Elk zoekt en vindt zijn gading.

In de maand November werden uitgeleend in het hoofdlokaal der Blindenstraat :

6228	deelen	Nederlandsche letterkunde en vertalingen.
2321	»	Fransche letterkunde en vertalingen.
131	»	Reisbeschrijving.
204	»	Geschiedenis
334	»	Wetenschap en kunst.
32	»	Sociale wetenschappen.
44	»	Onderwijs, opvoeding, gezondheidsleer, enz.
26	»	Duitsche letterkunde.
111	»	Engelsche »
5	»	Italiaansche »
1	»	Spaansche »
147	»	Tijdschriften.

Terwijl de drie hulplokalen in lezing hadden gegeven :

3474	deelen	Nederlandsche letterkunde en vertalingen.
915	»	Fransche letterkunde en vertalingen.
174	»	Reisbeschrijving.
102	»	Geschiedenis.

Het opwekken van den leeslust in deze gedrukt-ledige dagen zal wel het eenig heil zijn dat deze rampspoedige tijd ons bracht. Immers wie eens het boek lief kreeg blijft lezen.

GENERAAL VELDMAARSCHALK VON DER GOLTZ is gisteren te Boekarest aangekomen, op weg naar Turkije.

Bij onze in Duitschland krijgsgevangen jongens.

Een onzer Brusselsche medewerkers, die in het kamp der Belgische krijgsgevangenen in Duitschland zijn zoon bezocht, schrijft :

In de huidige dagen, nu de verkeersmiddelen zoo oneindig lastig zijn, vat men niet gauw het plan op eene reis te ondernemen, tenzij men er dringende redenen toe heeft. Zulks was bij mij het geval : ik wilde mijn eenigen zoon gaan bezoeken die, door den ongelukkigen oorlog, ver van huis krijgsgevangen is.

Na herhaalde pogingen gelukte het mij eindelijk een paspoort te krijgen, waardoor mij toegestaan werd de grenzen te overschrijden.

Ik ging naar de Noordstatie en kon na geduldig gedurende een paar uren te wachten een trein krijgen voor Herbestal. Op minder dan twee uren waren wij in Leuven, wat ons voor den actueelen tijd reeds zeer voordeelig voorkwam ; maar eens in Leuven werd ons kond gedaan dat de trein niet verder ging. Dat was zoo aangenaam niet. Er zat dus niets anders op dan te trachten een stukje te eten in deze thans zoo treurige stad, waar de eene bouwval de andere opvolgt.

Toen wij reeds dachten ongeholpen naar Brussel te zullen moeten terugkeeren, deelde men ons mee dat er misschien middel zou zijn met een militairen trein, die naar Duitschland ging, te reizen.

Het gelukte ons dan toch nog, mits betaling van 10 c. per km., een plaatsje te bekomen in een goederenwagen. Gelukkiglijk waren wij niet al te talrijk (maar 65 man, zonder de kinderen ! !) maar dat gaf niets : men bolde toch, en na hier en daar wat oponthoud, kwamen wij na zekeren tijd tot Luik ; het was toen 9 uren 's avonds.

In onzen eleganten fourgon, waar men, ter oorzake van den regen de beide schuifdeuren toegeslagen had, hadden wij eene mooie verlichting : een eindje vetkaars, dat een onzer medereizigers toevallig tusschen zijn bagage gevonden had. Hoe gelukkig zouden wij geweest zijn indien wij het nachtelijk panorama der Vesdre hadden kunnen aanschouwen ; maar onmogelijk : onze deuren gingen langs binnen niet open.

Nochtans spoorden wij goed door, en Verviers, Dolhain, Welkenraed waren wij spoedig voorbij. De in het begin van de reis zeer levendige gesprekken verslapten langzamerhand en allengs sluimerde de een dan de andere in, tot een hevige schok of het gehuil van een der zuigelingen allen weer wakker maakten. Maar alles heeft een einde, en rond 6 uren 's morgens een laatste schok : « Aachen ! »

Onze deuren werden geopend en wij op de kaai gelost, als wezenloos, na de 14 uren die wij, als pakwaar, opeengedrongen in dien goederentrein hadden doorgemaakt.

Na eenige uren van een goed bed genoten te hebben waren wij echter weer opgeknapt, en thans werd onze reis met meer comfort voortgezet. Onze weg liep over Keulen, Dusseldorf en Essen, waar Krupp zijn twee-en-veertigers maakte. Overal werd ik getroffen door de prachtige inrichtingen die de Duitsche Roode Kruis-instellingen kenmerkt.

Te Hannover kwamen wij aan in den namiddag, en zonder een oogenblik te gunnen aan de prachtige tuinen en parken spoorden wij door tot het « Munster Lagen » (het Belgisch gevangenkamp in Hannover). Het gelukte ons er een goed hotel te vinden, en 's morgens, na het ontwaken, viel bijna mijn eerste blik op het kamp waar « zij » gekampeerd waren.

Het gezicht van den Belgischen uniform, in 't hartje van Duitschland, en van onze wakkere jongens die in groepen wandelden en, van alles afgesloten, met kloppend hart, hun weder-bevrijding afwachtten, perste mij de tranen uit de oogen.

Ik kon het niet langer uithouden, en met vluggen pas richtte ik mij naar de Kommandantur.

Ik werd er zeer beleefd ontvangen, en legde een officier het doel van mijn bezoek uit : mijn zoon zien.

Ik moest wachten tot 's namiddags en die uren waren mij eeuwen, maar eindelijk, om drie uren kon ik hem in de armen drukken.

Wat 'n heerlijk oogenblik ! het is slechts in dergelijke omstandigheden dat men beseft hoeveel liefde men heeft voor de zijnen. En welke vreugde hem welvarend weer te vinden. Hij bekloeg zich maar van een ding : gevangen te zijn !

Hij verhaalde mij al zijn wedervaren, de beginnen van zijn vertrek voor Luik, in korte woorden, want onze oogenblikken waren geteld, en een uur is zoo snel verstreken.

Het kamp was zeer uitgestrekt, en het eten zooals in bijna alle kazernes : 's morgens warme koffie met brood, 's middags eene goede soep, 's avonds brood met saucisson of kaas. De krijgsgevangenen waren ondergebracht in goed verlichte en met groote vuren verwarmde barakken. Bij het begin der koude heeft men hen onderbroeken en warme dekens uitgedeeld. Iederen morgen moeten al de krijgsgevangenen een nauwgezet medisch onderzoek doorstaan, ter voorkoming van besmettelijke ziekten. Verder zijn er ook nog cantines, waar de Belgen, mits eene minieme vergoeding, allerhande extra's kunnen bekomen. Allen worden heel goed verzorgd en behandeld. Zij die willen werken mogen zulks, volgens hunne krachten, doen.

Verscheidene families die van de hunnen gescheiden zijn, zullen gelukkig zijn, te vernemen dat deze het betrekkelijk zoo goed hebben. Wat mij betreft, mijn bezoek is erg meegevallen, en het doet mij genoegen anderen te kunnen geruststellen. De gevangenen verblijven in eene prachtige streek en hebben prettige wandelingen.

Door lang aandringen gelukte het mij mijn zoon ook 's anderendaags nog eenige oogenblikken te zien. Wij zeiden elkaar vaarwel : dit was een vreeselijk oogenblik, en ik zou de gevoelens die mij overstelpten niet kunnen weergeven.

Er weerhield mij nu niets meer, en ik begaf mij daarom naar Soltau.

Dit is eene kleine, verloren stad in Duitschland.

De krijgsgevangenen zijn op 5 km. van de stad gelegerd, in eene mooie, gezonde streek. De inrichting echter is dezelfde, en de gevangenen toonden zich ten zeerste tevreden met de behandeling.

G.

OORLOGSTELEGRAMMEN

De gevechten in Frankrijk en België.

HARDNEKKIGE GEVECHTEN

Londen, 7 Dec. (Reuter.) — De *Daily Mail* verneemt dat er te Pervyse een bloedig gevecht plaats had.

De Duitschers vielen op vlotten met machinegeweren aan.

De *Daily Mail* verneemt uit Noord-Frankrijk dat op 6 December een groote slag werd voortgezet in den omtrek van Elverdinghe tusschen Veurne en Ieperen.

OOSTENDE IN BRAND (?)

Londen, 7 Dec. — Aan de *Daily Chronicle* wordt uit Duinkerke geseind :

Men bericht dat Oostende zou in brand staan :

Het is onbekend of de brand ontstaan is door de beschieting.

OFFICIEELE DUITSCHE MEDEDEELING

Berlijn, 8 Dec. (Wolff.) — Uit het groote hoofdkwartier wordt van heden voormiddag gemeldt :

Aan het Vlaamsche front zijn onze troepenbewegingen door den grooten regenval zeer bemoeilijkt. Noordelijk van Arras hebben wij eenige kleine vorderingen gemaakt.

Het oorlogshospitaal in Rijssel is gisteren afgebrand. Waarschijnlijk is brandstichting de oorzaak. Menschenlevens zijn daarbij niet verloren gegaan.

De hoop der Franschen om in het Argonnewoud voorwaarts te komen, heeft zich niet verwezenlijkt. Wij winnen echter langzaam terrein.

Bij Malancourt, Oostelijk van Varennes, werd eergisteren een Fransch steunpunt genomen. Daarbij is een groot deel der bezetting omgekomen. Het overige dezer, eenige officieren en ongeveer 150 man, zijn gevangen genomen.

Een Fransche aanval tegen onze stellingen, ten Noorden van Nancy, werd gisteren afgeslagen.

De strijd tusschen Duitschers-Oostenrijkers en Russen

OOSTENRIJKSCHE MEDEDEELING

Weenen, 8 Dec. (Wolff.) — Ambtelijk. — Het worstelen om den voorrang op het Russisch oorlogsveld duurt voort. De vereenigde Duitsche en Hongaarsche troepen sloegen den aanval der Russen af in het Westen van Piotrkow. In West-Galicië zijn eveneens groote gevechten aan den gang. De uitslag is nog niet gekend. Daar namen de Oostenrijksche en Duitsche troepen ongeveer vijftienhonderd Russen gevangen. Op sommige plaatsen trokken de Russen sterke afdeelingen over den bergrug terug.

RUSSISCHE MEDEDEELING

Petrogrado, 8 Dec. (Wolff.) — Het bericht van den generalen staf van het Kaukasisch leger luidt dat er vanaf 5 December niets bijzonders op het geheele front voorviel.

DE TOESTAND

Bern, 8 Dec. (Wolff.) — Over den oorlogstoestand schrijft de *Bund*:

Men kan aannemen dat het geheele Duitsche en Oostenrijksche front volgens een vastgesteld plan handelt. Het blad merkt op hoe uiterst moeilijk het is een groot leger als dat der Russen van levensmiddelen te voorzien, te meer daar de Duitschers overal de spoorbanen vernield hebben. Slechts een geweldige en vertwijfelende krachtsinspanning of een algemeenen terugtocht zal het Russisch leger kunnen redden. Beiden zullen talrijke offers vorderen. Het blad verwacht groote veranderingen in de eerstkomende dagen op het oorlogstooneel.

GEBREK AAN MUNITIE VAN DE RUSSEN

Budapest, 8 Dec. (Wolff.) — Betreffende de vastelling dat de Russen zuiniger met hun amunitie omgaan, wordt gemeld dat zij in den laatsten tijd moeilijkheden hebben met de samenstelling der patronen voor hun veldgeschut en zware batterijen.

Budapest, 8 Dec. (Wolff.) — Uit het Perskwartier wordt over de gevechten in de Karpathen geseind:

De Russen schijnen niet in zoo grooten getale over de grenzen getrokken te zijn. De gevechten droegen meer het karakter van een bergoorlog die zich meestal in schermutselingen oploste. Opmerkelijk is het dat Russen niet zooveel munitie meer verspillen als vroeger.

OFFICIEELE DUITSCHE MEDEDEELING

Berlijn, 8 December. (Wolff.) — In Noord-Polen volgen de Duitsche troepen Oostelijk en Zuidoostelijk van Lodz den snelterugtrekkenden vijand onmiddellijk. Buiten de gisteren gemelde ongewoon sterke verliezen, verloren de Russen tot heden ongeveer 5,000 gevangenen en 16 geschutstukken met amunitiewagens.

In Zuid-Polen viel niets bijzonders voor.

De Oostenrijkers in Servië

OOSTENRIJKSCHE MEDEDEELING

Weenen, 7 Dec. (Wolff.) — Van het Zuidelijk oorlogstooneel wordt ambtelijk gemeld:

Na de inneming van Belgrado maakten onze troepen een omtrekkende beweging waarvan wij de bijzonderheden voorloopig niet kenbaar maken.

De strijd tusschen Russen en Turken

Konstantinopel, 8 Dec. (Wolf.)— Het groote hoofdkwartier deelt mede: In de omstreken van Adschara vonden opnieuw gevechten plaats waarin wij de Russen die met dumdum kogels schoten, een kanon, een menigte bommen en wapens en amunitie afnamen. Russische aanvallen Oostelijk van Wantee, aan de Turksche grenzen, bleven zonder uitwerking. Daartegenover hebben onze troepen Saoutchblaghs, op 70 kilometers aan de andere zijde der grens, bezet.

Ter Zee

NOG HET VERGAAN VAN DE «AUDACIOUS»

Amsterdam, 8 Dec. (Wolff.) — In de *New-York Times* van 16 Nov. komt een bericht voor van een passagier die het vergaan van de *Audacious* bijwoonde. Het schip stootte op een drijvende mijn en zonk na korten tijd. De gansche bemanning werd gered. De kapitein en 200 man bleven in het begin op het schip om voor de bagage te zorgen, toen echter tot driemaal toe de trossen braken, waarmede een kleine stoomboot trachtte het schip voort te slepen, verlieten ook de kapitein en de laatste bemanning het schip in de reddingsbooten. Om half negen 's avonds liet de kapitein het prachtige zeekasteel in de lucht springen. Daar de admiraliteit het vergaan wilde geheim houden, moesten de passagiers van de *Olympic*, die het ongeluk van verre hadden bijgewoond, het diepste stilzwijgen beloven.

Buitenland

IN HET JAPANSCH PARLEMENT

Londen, 8 Dec. (Wolff.) — Reuter seint uit Tokio: Bij de opening van het Parlement werd de volgende troonrede voorgelezen: Ik ben gelukkig te kunnen mededeelen dat de vriendschap met de verbondenen en ons land steeds hechter wordt en zeker zal, na het herstellen van den vrede, deze vriendschap ons land ten goede komen.

MONTENEGRO EN DE OORLOG

Petrogrado, 8 Dec. — De Koning van Montenegro telegrafeert aan de *Birschwia Wiodomosti* dat, niettegenstaande het derde Montenegrijnsche leger op het slagveld gevallen is, de Montenegrijnen toch den vijand in zijn eigen land willen gaan bestoken, doch dat de geldmiddelen van het land uitgeput zijn en dat de Montenegrijnen voor een bijstand in geld en materialen zeer dankbaar zouden zijn.

DE KEIZER

Berlijn, 8 Dec. (Wolff.) — Ambtelijk. — De Keizer heeft zijne reis naar het front moeten uitstellen wegens een koortsachtige bronchiakatarrha. Zijne Majesteit kon echter gisteren de voordracht over den krijgstoestand bijwonen.

Bij onze naar Holland gevluchte Landgenooten.

Bedroevende Toestand

TE BERGEN-OP-ZOOM

De gemeenteraad van Bergen-op-Zoom heeft gisterenavond met 6 tegen 5 stemmen besloten, in aansluiting met de 20 November aangenomen dagorde van afkeuring van het beleid van Burgemeester en Wethouders, een adres aan den minister van binnenlandsche zaken te zenden. Daarin wordt er op gewezen, dat ook de Belgische Vluchtelingen, die bij hun komst in eigen onderhoud konden voorzien maar wier middelen nu zijn uitgeput, in het vluchtelingenkamp moeten opgenomen worden om voeding te krijgen. Het adres noemt dit een zeer harden maatregel, die thans dubbel treft:

In de eerste plaats toch hebben velen thans een behoorlijk onderkomen, behoorlijke ligging en behoorlijk dek, al hetgeen zij zullen moeten verruilen voor veel minder. Van eenig gemak toch is in de tenten en barakken geen sprake.

In de tweede plaats treft deze maatregel dubbel hard, omdat de meeste menschen, die tot dusverre voor zich zelf zorgden, behooren tot een betere klasse menschen dan het meerendeel van hen die in de tenten gehuisvest zijn.

De raad vraagt den minister, dat aan deze menschen voedsel worde verstrekt, zonder dat zij gedwongen worden in het kamp hun intrek te nemen.

« Hierdoor zal de naam onzer gemeente zeer zeker wederom eenigszins in eere hersteld worden. »

Het aantal vluchtelingen neemt wederom in deze grensgemeente toe, het zijn vooral de onvermogenden, die terugkeeren naar het tentenkamp, alwaar thans houten barakken geplaatst zijn.

IN HET VLUCHTELINGEN-KAMP TE BAERLE-NASSAU

Bij een hernieuwd bezoek, hedenmiddag aan het kamp der Belgische vluchtelingen te Baerle Nassau gebracht, bleek het, dat de toestand aldaar sedert Vrijdagmiddag verbeterd is.

Zaterdag j.l., hebben enkele heeren, onder wie de statieoverste, een tolbeambte en een paar Belgische spoorwegmannen, inziende, dat de wanorde en onreinheid onhoudbaar geworden waren, besloten, gezamenlijk de orde te herstellen.

Tot dusverre had ieder voor zich getracht, in den toestand wat verbetering te brengen, doch zonder uitslag.

Bovendien is gisterenmorgen uit Utrecht een beambte van het Staatsspoor aangekomen, die de zaak onmiddellijk krachtig heeft aangepakt en een grondige reiniging beval. De grond, die sedert weken bedekt was met platgetrapte uitwerpselen en keukenafval, werd geschrobd, nadat men eerst soda en zeep, die ook al niet voorhanden waren, had laten komen. De bezems moest men ook zelf maken; hiervoor heeft men zich met afgesneden bremtakken beholpen.

De atmosfeer in de lokalen was dientengevolge aanmerkelijk zuiverder geworden en thans sloeg ons tenminste niet meer, zooals de vorige maal, een walgelijke stank tegemoet.

Ook in de slaaplokalen was de vloer thans gereinigd. De slaapplaatsen zelf laten evenwel nog te wenschen over. De menschen moeten liggen op gehakt stroo; beddezakken, die tot stroomatrassen opgevuld kunnen worden, zijn reeds sedert langen tijd besteld, maar nog niet gekomen. Op het rechterperron liggen de mannen, op het linkerperron de vrouwen; de slaapplaatsen van laatsgenoemden zijn door dekkleeden afgescheiden.

In de vrouwenafdeeling, waren enkele nieuwe stroomatrassen, afkomstig van particulieren, neergelegd, voor 't overige moest men op stroo slapen of op de door de menschen zelf meegebrachte matrassen en bedden. Den toestand van dit in geen weken ververschte slaapmateriaal kan men zich voorstellen.

De temparatuur in de loodsen en op de perrons is goed. De reten van de ijzeren schuifdeuren en vensters zijn met stroo dichtgestopt, er banden enkele groote kachels en zoolang het niet kouder wordt, is het er best uit te houden.

Doch een groote misstand is het gebrek aan waterplatsen en gemakken. Voor de geheele bevolking van het vluchtelingenkamp — thans zijn er 1200 menschen en dagelijks wordt dit getal grooter — is zegge één gemak aanwezig in de kantoren der belastingambtenaren.

Deze toestand duurt nu al meer dan een maand, zoo lang als de statie door vluchtelingen is betrokken.

Verder was er tot dusverre geen al te groote overvloed aan water. In de eetzaal staat één pomp, die natuurlijk voor alle menschen niet toereikend was. Doch hedenmiddag zag men werklieden bezig met het aanleggen van een tweede pomp in de slaaploods.

Ten behoeve van de zieken — op 't oogenblik heeft men er ongeveer 50 — is in een hoek van de vrouwenslaapplaats een ruimte met dekkleeden afgesloten, waar de niet ernstig ongestelden op houten kribben een vrij goede ligplaats hebben. Hun verzorging geschiedt door twee zusters Franciscanessen uit Turnhout, benevens een Nederlandschen semi-arts in militairen dienst.

In geval van nood kan ook de in het naburige dorp twee zusters Franciscanessen verpleegd worden.

Verder is de laatste dagen een kleine ziekenbarak door den gezondheidsdienst neergezet. Hierin is plaats voor een 25-tal ernstiger zieken, die eveneens door twee zusters Franciscaneressen verpleegd worden.

Hier bevindt zich ook het eenige bad van het geheele vluchtelingenkamp.

De sterfte onder de zuigelingen schijnt moeilijk te stuiten. Naar men ons mededeelde, stierven in de laatste weken acht pasgeborenen. De verzwakking der moeders, tengevolge van de uitgestane ontberingen en vermoeienis, zal evenwel ook hierbij een groote rol gespeeld hebben.

Er kan thans nog kwalijk van een overgangstoestand worden gesproken, reeds gedurende meer dan 5 weken zijn onderden vluchtelingen te Baerle Nassau gehuisvest.

Eerst gisteren was men gereed gekomen met het samenstellen van een reglement van orde, waarin de dagindeeling en de verdeeling van werkzaamheden was vastgesteld.

De geestelijke verzorging van de uitgewekenen geschiedt door een priester uit Herenthals, die in de eetzaal een ruw houten altaar, versierd met dennetakken, heeft doen oprichten. In een anderen hoek van de eetzaal staat een biechtstoel. Verder sprak men ervan, binnenkort een soort school in te richten, waaraan twee gediplomeerde Belgische zusters behulpzaam zullen zijn. Leermiddelen hiervoor heeft men in 't geheel nog niet, doch hiervoor hoopt men op de medewerking van het publiek.

Wat men met de mannen en jongens, die zich natuurlijk den ganschen dag doodelijk vervelen, moet aanvangen, weet men nog niet.

Te Baerle Nassau heerscht groote behoefte aan kleeren, vooral ondergoed en kinderkleeding. Ook wiegen en kleertjes voor de zuigelingen heeft men dringend noodig. Er is een zending kleeren van Amerika gekomen, doch deze bevatte bij veel nuttigs ook veel goederen, die onbruikbaar zijn.

Nog het oproer te Zeyst.

Uit ingewonnen inlichtingen blijkt dat de geïnterneerden de handen omhoog staken toen het vuurpeleton het geweer schouderde.

De Belgen hadden reeds herhaaldelijk in behoorlijken vorm hun grieven aan den bevelhebber van het kamp doen kennen. De woordvoerders waren daarvoor met vier dagen arrest gestraft.

De Belgische officier erkent evenwel dat krachtdadige onderdrukkingsmiddelen noodig waren.

Volgens de Hollandsche pers is het misverstand ontstaan door onvoldoende voeling tusschen de Belgen en hunne bewakers.

Het vrijwillige motorbootkorps

Dit korps behoort, als ieder wapen, tot het geregelde leger en de dienst der motorbooten is streng militair geregeld. Toch is het aan boord een bijzonder aangenaam leven door de afwisseling, welke het snelle varen, het nu eens hier, dan weer daar opduiken, biedt. Tot zekere hoogte gelijkt het leven op een langen pleziertocht in vredestijd. Het korps heeft deelgenomen aan den strijd bij de Oost-Duitsche rivieren, op de Njemen (Memel), op het Koersche Haf en vooral op de Weichsel, waar het een groot aandeel heeft gehad in den slag bij Wloclawac. Zes booten lagen daar als een vooruitgeschoven post, met de opdracht den linkervleugel der Duitschers te dekken. Ze hebben met hun machinegeweren dapper aan de nstrijd deelgenomen en zelfs ee nlandingsleger aan wal gezet. Ze zijn ook door de Russen beschoten met artillerie. Het is hun intusschen gelukt aanzienlijke troepenafdeelingen bezig te houden. Dit is natuurlijk niet zonder verliezen in zijn werk gegaan. Een boot kreeg kort achter elkaar zestien treffers. Het lastige vaarwater van de Weichsel met haar zandbanken leverde nog bijzondere moeilijkheden op. De booten liepen niet zelden vast en eens raakte er op die manier een bijna verloren; op het laatste oogenblik kwam er echter nog een andere boot, die ze afsleepte. Het waren gevaarlijke en onrustige dagen voor de bemanning, daar de booten zich niet als troepenafdeelingen laten dekken, maar den vijand altijd een goed mikpunt aanbieden. Toch is geen enkele boot verloren gegaan. Ook op de Memel is een flottille tot in Rusland doorgedrongen. Nu hebben vorst en ijs vrijwel een einde gemaakt aan het werk der motorbooten in het Oosten. In de laatste dagen waren de motors reeds herhaaldelijk door de koude ohklaar geraakt, doordat zij voor wintergebruik niet berekend zijn.

Tucht is alles in den oorlog

Een Engelsch brigade-generaal schrijft in een brief van het front:

« Wij zitten in moeilijkheden van wege de officieren, maar hebben dit met het geheele leger gemeen, daar wij allen zware verliezen aan officieren hebben geleden en het met den besten wil van de wereld onmogelijk is, officieren te verschaffen, die ook maar een paar maanden geoefend zijn. Tucht is alles in een oorlog als deze, en de regimenten met de beste tucht blinken boven de andeer uit. Tucht is echter zoo min als oefening in een dag te verkrijgen en moet het gevolg zijn van geleidelijke en aanhoudende militaire africhting... »

Stadsnieuws

Nieuwe dagbladverkoopers, boven de 30 jaar, kunnen zich aanmelden ten bureele: Roodestraat, 44.

Er worden ook verkoopsters gevraagd, meisjes van af 16 jaar.

Diefstallen. — Een gast, in dienst bij den beenhouwer Jules Maetens, Klapdorp, 22, is op de vlucht gegaan, na zich plichtig gemaakt te hebben aan misbruik van vertrouwen ten nadeele van zijnen patroon. De policie doet opzoekingen.

— Klacht ontving de policie vanwege M. R. Seldenslagh, wonende Offerandestraat, 8, wegens diefstal van twee kostumen.

— Ten huize, Belliardstraat, 8, werden ten nadeele van M. F. Hardies, een naaimachien en een phonograaftoestel gestolen.

— Ten nadeele der firma Tonnelier en Schepens, heeft men op nr. 30 van het Aziadok, een natiewagen gestolen.

— Scheermessen, tondeuzen, kammen en haartressen werden gepikt ten nadeele van den haarkapper Jozef Stubbe, Vekestraat, 64.

— Op de Leopoldslei, 26, heeft men 25 flesschen wijn gestolen, ten nadeele van M. Dietrich.

VRAAGT AAN ONZE VERKOOPERS den geïllustreerden

Almanak van het Mannekensblad voor 1915

AAN 10 CENTIEMEN

Ook te verkrijgen in alle dagbladwinkels en kiosken der stad.

HOTEL WAGNER, J. Cassiers. Café-Restaurant. Goede spijzen en dranken, prachtige kamers. Kunstlei, 1. 12

Brand. — Een begin van brand is uitgebroken in het huis 56 der Kronenburgstraat, bewoond door vrouw Maria Wouters. Het vuur was veroorzaakt door het omvallen eener petroollamp. De geburen hebben het vuur kunnen blusschen.

In het CAFE ANSELMO, Constant Van Weddingen, Anselmostraat, 2, drinkt men het beste gerstenbier.

De Morgendstar bericht de leden harer verschillende afdeelingen, welke ten gevolge van den oorlog in nood verkeeren, dat zij zich wenden mogen, voor hulp, tot de verschillende bestuurleden. Bij voorkeur kunnen zij zich wenden tot den heer Victor De Groote, Schatbewaarder, Prinsesstraat, 22, op Donderdag 10 dezer, van 5 tot 7 uren (Belgisch uur).

RHEINGAU, Café-Restaurant, Aug. Bodecker, Meir, 1. Goede eetmalen en dran-

Liberaal Jongensgenootschap 8e wijk. — De firma Bal & Co heeft aan gemeld genootschap eene milde gift gedaan, waarvoor het Bestuur zijnen innigen dank betuigd.

In de GELAGZAAL van 't VLAAMSCH OPERA kan men een gezelligen namiddag doorbrengen.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

DIEFSTAL. — Frans O. werd door zekeren S., uit de 3de wijk, drie briefjes van vijf frank uit zijnen binnenzak ontfutseld. De betichte werd verwezen tot 2 maanden gevang en 26 frank boet.

WIJNDIEVEN. — Zekere E., uit de Kwetterwei, en M. van het Coxpleintje, te Borgerhout, waren in de Dolfijnstraat op heeterdaad van diefstal eener mand wijn betrapt. De eerste liep 7 maanden gevang en de andere 15 maanden op.

OM EENE VUIST TE ZETTEN. — De Heurster L., uit de Gezondstraat, die eene vuist had gezet tegen een politieagent, kreeg daarvoor 26 frank boet.

MOEILIJKE VERHUIS. — De genaamde Jaak S., had allerlei bureelmeubelen weggenomen uit de « Manège du Parc », Jordaensstraat. Deze meubelen waren gebruikt geworden voor het bureel van den staf der Burgerwacht.

Jaak S. wordt bij verstek veroordeeld tot 2 jaar gevangenis en 26 frank boet, met onmiddellijke aanhouding.

GOED GESTRAFT. — Zekere V. had op 7 November alles verbrijzeld wat zich nog in de woning bevond van den bewaker der genie aan de Bredapoort. Hij werd daarom tot 3 maanden gevang veroordeeld.

— Twee mannen hadden een jongen mishandeld omdat hij den voerman had verwittigd toen zij van eenen wagen zakken bloem gestolen hadden. C. kreeg eene maand en 26 frank boet, en Van H. 2 maanden en 26 fr. boet.

BASS TAVERN, DE KEYSERLEI, 56. Gekend voor de beste Moka.

BURGELIJKE STAND VAN ANTWERPEN

Overlijdens van 8 December 1914

Mannelijk geslacht: C. Van de Wouwer, 11 j., Weldadigheidstr., 86. — L. Van Hoof, natiebaas, 57 j., echtg. van J. Roosenboom, Marnixstr., 53. — E. Van Gelder, 15 j., Arendstraat, 13. — 1 kind doodgeboren.

Vrouwelijk geslacht: M. Bakker, z. b., 83 jaar, wed. van G. Verschaeren, Boomgaardstr., 9. — E. Verleyen, 47 j., echtg. van L. Weddige, Mercatorstr., 84. — P. Enders, z.b., 74 j., Lange Van Sterbeeckstr., 10. — M. Giveron, 35 j., echtg. van J. Verheyen, Bredenrodestr. 74. — C. de Silva, 33 j., echtg. van T. Horemans, Broederminstr., 32. — 4 kinderen beneden de 7 jaar. 1 doodgeboren.

Overlijdens: Mann. geslacht: 4; vrouwel. geslacht: 10. Totaal: 14.

Geboorten: Mann. geslacht: 6; vrouw. geslacht: 6. Totaal: 12.

Aan de Bevolking

GOEDKOOP VLEESCH

te bekomen bij

ASSELBERGS, Pompstraat, 38

Lijst der geïnterneerde Belgische Soldaten in Holland.

15e Lijst

KAMPEN

Aimé Karel, 12e batt. art.
Anbry Noël, 2e linie.
Alexandre Emiel, beleg. art.
Bismans Jos., 14e linie.
Baudart Jules, 2e linie.
Briels Jan, 5e linie.
Bauters Karel, 3e jagers te voet.
Bruneau Nicolas, 5e linie.
Barreau Jos., 5e linie.
Bynens Lambert, 14e linie.
Brans Gerard, 14e linie.
Brauwaey Jan Bapt., 3e jag. te voet.
Buelens Frans, 6e linie.
Bernard Edmond, korpor., 6e linie.
Baudart Maurice, 11e linie.
Brackman Karel, 1e jagers te voet.
Borguet Henri, beleg. art.
Cornelis Maurice, 14e linie.
Coppens Pieter, art. fort.
Carré Ernest, 5e linie.
Collin Constant, beleg. art.
Darreux Jules, grenadier.
Dumonceaux Arthur, 5e linie.
Dubuisson Arthur, 5e linie.
Declercq Victor, 2e linie.
De Backer Livien, 2e linie.
De Looze Theodoor, 2e linie.
De Doncker Alfons, 2e linie.
De Buyst Victor, 2e linie.
Defienne Hector, 5e linie.
Durie Jan Bapt., 5e linie.
De Keyser René, 3e jagers.
Deblerck Gentil, 6e linie.
Deryck Kamiel, 9e linie.
Deleuze Hyacinthe, 14e linie.
Desmet Constant, 6e linie.
Draye Elias, 5e linie.
De Witte Alfons, 14e linie.
Desloovere Henri, 3e jagers te voet.
Delmotte Pieter, grenadier.
De Neerdt Henri, grenadier.
Desmet Emiel, art. fort.
Detrif Alfons, art. fort.
Dierck Antoon, genie.
Desmets Henri, art. fort.
Deruyck Karel, art. fort.
Demeyer Oscar, art. fort.
De Plukker Désiré, 7e linie.
Davint Jan Bapt., korpor., 11e linie.
Debelva Filip, 3e jagers te voet.
Demaertelaere Paul, korpor., 6e linie.
Denis Ernest, 2e linie.
Declercq Remi, 2e linie.
De Pruydt Leon, 5e linie.
Detournay Karel, 5e linie.
Detelder Adolf, 6e linie.
Dewitte Theofiel, 3e jagers.
Declercq Désiré, 3e jagers.
Doetsch Jos., genie.
Denisty Horace, genie.
Emériade Kamiel, 11e linie.
Engelborghs Jan Bapt., 3e jagers te voet.
Foulon Armand, 14e linie.
Franckaert Theodoor, 6e linie.
Goffinet Ernest, grenadier.
Ghenne Victor, grenadier.
Gena Jos., 14e linie.
Geeraerts Karel, 6e linie.
Goffin Emiel, 14e linie.
Gerard Fernand, 11e linie.
Goutals Aug., 3e jagers te voet.
Heuvelmance Karel, 8e batt.
Hotchat Louis, 5e linie.
Humblet Gustaaf, 14e linie.
Huwaert Eugeen, 2e linie.
Houbaer Jaak, 4e art.
Herin August, 2e linie.
Honoré Gelande, 6e linie.
Hubert Edmond, 14e linie.
Hock Gustaaf, grenadier.
Heyndrick Edmond, artill.
Hock Gustaaf, genie.
Hoornaert Pieter, 13e art. fort.
Hinderyckx Henri, adjud., 2e linie.
Heschrven Alfons, 2e linie.
Jassogne Alexander, 5e linie.
Jacobs Corneel, 2e linie.
Jongen Maurice, 1e serg., 6e linie.
Jamart Willem, beleg. art.
Janssens Frans, 3e linie.
Lemaitre Jules, 5e linie.
Langlet Joseph Alexander, 5e linie.
Lefèvre Gustaaf, korpor., 2e linie.
Leroux Antoon, 22e batt.
Lequarrée Thomas, 11e linie.
Lejeune Remy, 6e linie.
Lebon Honoré, 3e jagers te voet.
Louis Thomas, 6e linie.
Lecaillin Louis, korpor., grenadier.
Lasson Frans, 11e linie.
Lievens Willem, 6e linie.
Lyes Pieter, 6e linie.
Laporte Jules, 3e jagers.
Lemage Georges, lansiers.
Leunis Ferdinand, beleg. art.
Magis Eugeen Henri, korpor., 14e linie.
Mauroy Henri, 5e batt.
Martens Jan, 7e linie.
Marinus Willem, 25e batt.
Mariotte Alexis, korpor., 2e linie.
Marchand Amédée, 5e linie.
Martier Karel, art. fort.
Melkior Nestor, 20e batt. art.
Maquiné Leopold, 2e linie.
Mathieu Victor, 5e linie.
Mandelier Jan Baptist, 5e linie.
Moreau Philogene, genie.
Meuten Frans, beleg. art.
Nils Adolf, 2e linie.
Noé Frans, art. fort.
Nyssens Filip, 6e linie.
Pernez Alfons, grenadier.
Peccen Victor, 6e linie.
Pignon Victor, 14e linie.
Paul Leon, 14e linie.
Pestraux Florent, 11e linie.
Pierard Octaaf, 18 batt. art.
Pauwels Emiel, grenadiers.
Paul Jos., beleg. art.
Riga Henri, Mechelen, 4e art.
Reclant Victor, 5e linie.
Roosels Leopold, 6e linie.
Rommans Lucien, 7e linie.
Raedschelders Willem, genie.
Raes Pieter, grenadier.
Ramaekers Henri, 6e linie.
Scheers Louis, 2e linie.
Scion Leon, art. fort.
Smet Alofns, 7e linie.
Sanders Michel, serg., 6e linie.
Simons Henri, 3e jagers te voet.
Seret Eugeen, 2e linie.
Scholtissen Oscar, 6e linie.
Solrux Jules, genie.
Thomard Henri, 5e linie.
Thirion Alfred, korpor., 11e linie.
Timmermans Jan, 2e linie.
Teuwis Henri, korpor., 11e linie.
Trentesseaux Richard, 5e linie.
Tourneur Frans, 14e linie.
Toubeaut Victor, art. fort.
Timmerman Frans, 24e batt. art.
Van Turnhout Arthur, grenadiers.
Vanuytvanck Louis, 5e linie.
Vanderplancken Kamiel, 2e linie.
Vanderbranden Louis, 2e linie.
Van Mol Jos., 2e linie.
Vandenbogaerts Henri, 2e linie.
Vandevelde Adolf, 2e linie.
Vanputteghen Raymond, 2e linie.
Van Nuffel Désiré, 2e linie.
Vansteenbeek Hendrik, 5e linie.
Verschuren Edmond, 6e linie.
Van Hemelryck Jan, 4e art.
Verhaeghe Leon, 11e linie.
Van Haver Theofiel, 11e linie.
Vermeersch Serafien, 6e linie.
Vervloosen Jos., 6e linie.
Veys Valere, 3e jagers te voet.
Verreyken Karel, grenadier.
Van etteren an EJdmond, 7e linie.
Vaisier Georges, 11e linie.
Voorpvls Leon, 11e linie.
Vandernern Henri, 5e linie.
Vanbreedam Jules, 24e batt. art.
Verteneuil Emiel, 5e linie.
Van Damme Alfons, 1e jagers.
Van Nuffelen Jaak, 2e linie.
Wilmot Vital, 5e linie.
Wynant Frans, 2e linie.
Wauters Antoon, 5e linie.
Wyns Bernard, korpor., 5e linie.
Wery August, 3e jagers te voet.

(Wordt voortgezet.)

HET HUIS

Le Chauffage Central

De Wilde-Selleslags & Co, bericht de kalanten dat, tijdens de beschieting, de bureelen, gelegen Solvijnsstraat, 40, totaal vernield zijn. De bestellingen kunnen gedaan worden in het tijdelijke bureel, bij M. VERHEYEN HANDELSLEI, 116. 5

Bakkerij Help U Zelve

In den winkel der Volksstraat, 40, verkoopt men het smakelijkste brood, spekulatie, amandelbrood, pistolets, allerlei koeken en klein gebak. 13

Geldleeningen

Voor het bekomen van **voorschotten op titels;**

Voor het **invorderen van coupons en intresten** van buitenlandsche **obligaties en titels;**

Voor het doen van **geldzendingen en incassa's naar** Holland, wende men zich:

MINDERBROEDERSRUI, 50 15

De gewone kleine aankondigingen voor het huren en verhuren van huizen, het overnemen van handelszaken, enz., kosten voor eene maand 3 maal per week: 5.00 frank vooraf betaalbaar. Zich te wenden tot ons bureel ROODESTRAAT, 44.

HET HUIS VAN VERHUIZINGEN

Ed. Van Reeth.

138, Nationalestraat, 138, Antwerpen

heeft de eer te berichten aan het Publiek, getroffen door de oorlogsgebeurtenissen, dat het beschikt over magazijnen gezegd « Garde Meubles » en dat het zich aanbeveelt aan zijne welwillende aandacht. Al de zaken zullen afgehandeld worden aan de prijzen en voorwaarden van het Syndikaat der Verhuizers. — *Verhuizingen voor de Stad, de Provincie en het Buitenland.* — Telegram adres: « Continent ». Telefoon 4701. 10

Onze Premie

Om onze lezers aangenaam te zijn, hebben we eenen overgrooten voorraad Vlaamsche geïllustreerde uitgaven aangekocht die we gratis zullen uitdeelen aan al onze lezers. Bij elk nummer van ons blad zal dus een nummer gratis gevoegd worden van 12 bladzijden aangename en nuttige lektuur, boeiende verhalen en beschrijvingen, kluchten, raadsels enz., waaraan onze lezers ten overvloede stof zullen hebben om zich de lange en vervelende winteravonden aangenaam en gezellig te maken.

EISCH DUS BIJ ELK NUMMER ONZE GRATIS PREMIE.

De lezers die, gebeurlijk, tweemaal dezelfde illustratie zouden bekomen kunnen deze ruilen bij den verkooper.

Nieuwjaarspak

Wat is het schoonste Sint-Niklaas geschenk?

10 VERSCHILLENDE PRACHTIGE GEILLUSTREERDE EN GEKLEURDE ALBUMS

groot formaat, te zamen

1200 BLADZIJDEN

met ongeveer 10.000 plaatjes

Bevat prachtige geïllustreerde doorloopende geschiedenissen, aangename vertellingen, raadsels, kluchten, geduldspelen, enz., enz., hebbende eene waarde van **fr. 6.50.**

NU VOOR SLECHTS Fr. 2.50

Iedereen profiteere van deze eenige gelegenheid.

VOLKSBOEKHANDEL
Hoek Nationalestraat, 154, Antwerpen.

UITVERKOOP

Dict. LAROUSSE Splinter nieuw

Uitgave 1914 ..... fr. 3.75
In plaats van ..... fr. 5.00

Groote CALLEWAERT
Vlaamsch-Fransch en Fransch-Vlaamsch
Laatste uitgaaf .... fr. 4.50
In plaats van ..... fr. 6.00

Kleine CALLEWAERT
Laatste uitgaaf .... fr. 2.65
In plaats van ..... fr. 3.50

VOLKSBOEKHANDEL
Nationalestraat, 154
ANTWERPEN

Goedkoope lectuur voor onze Lezers.

10 verschillende prachtige geïllustreerd en gekleurde albums, elk van 120 bladzijden, met ongeveer 1000 plaatjes, aan den geringen prijs van 30 *CENTIEMEN PER ALBUM.*

No 1, 2, 3 en 4: *Album van Het Mannekensblad.*

No 1, 2, 3 en 4: *Het Boek der Groote Avonturen.*

No 1 en 2: *Album van Het Lacherke.*

Al deze Albums zijn te bekomen bij de verkoopers van ons blad.

Voor alle bestellingen in het groot, wende men zich Nationalestraat, 154,

Aankoop
van
Titels, Stads- en Staatsobligatiles
alsook andere goederen, gronden, enz.
Aan billijke prijzen. — Discretie verzekerd.
Schrijven: C. S. Bureel van dit blad. 25

HERBERGIERS

De brouwerij HELP U ZELVE levert voortdurend aan allen, hare fijne bieren, aan bijzonder voordeelige voorwaarden.

De bestellingen worden aangenomen 40, VOLKSTRAAT, 40.

Bieren van 16 tot 24 fr. de ton van gewaarborgden inhoud, met wedergaaf van 10 t. h. 6

Bericht

Het is van dringend belang voor personen die schade geleden hebben door beschieting, ontploffing, brand, diefstal, enz., eenen staat van verlies te laten opmaken door den beëedigden gepatenteerde schatter

Jos. A. CLAASSENS
Ingenieur, Bouwmeester-Schatter
DAMBRUGGESTRAAT, 14, ANTWERPEN
tot het bekomen van gebeurlijke schadevergoeding. — *Voordeelige voorwaarden.*
N. B. — Inlichtingen betreffende alle soorten verzekeringen worden kosteloos gegeven.

IN LADING NAAR 24

DUISBURG, DUSSELDORF en NEUSS

Schip "TRANSPORTEUR"

Vertrek Donderdag 10 December en verder elke 8 dagen

Voor Vrachten zich te wenden tot

Deutsch-Belgische Schiffart-Gesellschaft, 24, Jordaenskaai, 24.